

PODSUMOWANIE

strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Strategii Rozwoju Gminy Bieliny na lata 2021-2030”

1. Wstęp

Zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2021 poz. 2373), zwanej dalej OOS, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Celem prognozy było ustalenie, czy zapisy projektowanej Strategii nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Prognoza ma również ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją w przyszłości postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Procedowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Strategii Rozwoju Gminy Bieliny na lata 2021-2030” obejmowało następujące działania:

1. Uzgodnienie możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii:

- stanowisko Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach (pismo z dnia 25 listopada 2021 roku nr WOO-III.410.105.2021.KW) – wskazujące na konieczność opracowania prognozy oddziaływania na środowisko,
- stanowisko Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (pismo z dnia 16.11.2021 roku, znak: NZ.9022.5.113.2021) – wskazujące na brak konieczności opracowania prognozy oddziaływania na środowisko.

2. Uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko:

- pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach (pismo z dnia 25 listopada 2021 roku WOO-III.411.23.2021.KW),

- stanowisko Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (pismo z dnia 20.01.2022 roku, znak: NZ.9022.5.161.2021) – wskazujące na brak konieczności poszerzania zakresu prognozy w stosunku do wymogów ustawowych.

3. Sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,

4. Uzyskanie wymaganych prawem opinii:

- pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach (pismo z dnia 26.01.2022 roku, znak: WOO-III.410.131.2021.KW.1 – wskazujące na potrzebę uzupełnienia prognozy,
- opinia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach (pismo z dnia 28.03.2022 roku, znak: WOO-III.410.131.2021.KW.2 – opinia pozytywna,
- opinia Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (pismo z dnia 20.01.2022 roku, znak: NZ.9022.5.161.2021) – opinia pozytywna.

5. Zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu (podanie stosownych informacji o SOOŚ do publicznej wiadomości, zapewnienie możliwości zapoznania się z dokumentacją, zapewnienie możliwości składania uwag i wniosków).

Według art. 55 ust. 3 ww. ustawy, do przyjętego dokumentu załącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko,
- opinie właściwych organów,
- zgłoszone uwagi i wnioski,
- wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone,
- propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

W związku z powyższym do „Strategii Rozwoju Gminy Bieliny na lata 2021-2030” dołącza się niniejsze podsumowanie.

2. Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

Celem prognozy było ustalenie, czy zapisy projektowanej Strategii nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Prognoza ma również ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją w przyszłości postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Strategia Rozwoju Gminy Bieliny na lata 2021-2030 obejmuje zestaw celów strategicznych, podporządkowane im priorytety i kierunki działań. Analizując oddziaływania na środowisko dokonano szczegółowego przeglądu kierunków działań, czyli najbardziej szczegółowych zapisów. Należy przy tym podkreślić, że przedmiotowa Strategia co do zasady jest dokumentem ogólnym, analizującym uwarunkowania i szanse rozwoju, wytyczającym główne ramy i kluczowe kierunki działań o pewnym stopniu ogólności.

Projektowany dokument Strategii nawiązuje do celów zrównoważonego rozwoju. W wizji wskazano, że Gmina Bieliny to przestrzeń rozwijająca się z poszanowaniem zasad ochrony przyrody, której rozwój kształtowany jest w sposób zrównoważony z uwzględnieniem funkcji społecznej, ekologicznej i gospodarczej.

Za najważniejsze wyzwania związane z ochroną środowiska na obszarze gminy uznano zmiany klimatu, które objawiają się m. in. nagłymi zjawiskami pogodowymi, w tym suszami i nawałnym deszczami, co może wpływać na funkcjonowanie sektora rolnego i straty materialne firm, osób prywatnych, instytucji publicznych. Będą one kształtować sposób gospodarowania na terenie gminy, w której w krajobrazie dominują obszary o trudnych warunkach gospodarowania i obszary chronione. Założono, że Gmina wnosić będzie swój własny, lokalny wkład w osiąganie wskaźników jakości środowiska w wymiarze regionu, kraju i Europy, związanymi m. in. z odchodzeniem od gospodarki opartej na węglu, rozwojem odnawialnych źródeł energii, dążeniem do ograniczania emisji CO₂ oraz dążeniem do gospodarki o obiegu zamkniętym.

Szczególnym wymiarem ochrony środowiska jest kwestia zachowania bioróżnorodności, która związana jest z występowaniem na terenie gminy obszarów chronionych.

Strategia Rozwoju Gminy Bieliny na lata 2021-2030 zwraca uwagę na zagadnienia problemowe związane ze środowiskiem, m. in. kwestie związane z dążeniem do poprawy stanu infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, prowadzenia modernizacji systemów grzewczych i rozwoju odnawialnych źródeł energii, modernizacji, rozbudowy dróg, ścieżek rowerowych, prowadzenia działań zwiększających estetykę i funkcjonalność gminy i ochronę przed klęskami żywiołowymi w sposób zrównoważony.

Warto również zauważyć, iż problemy środowiskowe Gminy Bieliny są stopniowo rozwiązywane przez działania z zakresu rozwoju infrastruktury kanalizacyjnej oraz poprawy jakości powietrza (m. in. wymiany pieców).

Zagrożeń dla przyszłego stanu środowiska należy upatrywać także w zjawiskach urbanizacyjnych oraz związanych z rozwojem gospodarczym. Gmina Bieliny posiada atuty do przyciągania nowych mieszkańców i jednocześnie atuty, które kształtują atrakcyjność inwestycyjną dla działalności gospodarczych. Wpływać to może na przyszły stan zagospodarowania i funkcjonowania przestrzeni gminy Bieliny.

Wybrane działania charakteryzować się będą różnym rodzajem oddziaływań oraz różną skalą oddziaływań. W Strategii ujęte są zarówno działania, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (dotyczą infrastruktury drogowej, wydzielenia i uzbrojenie terenów na cele inwestycyjne, działań związanych ze zwiększaniem retencyjności) oraz takie, których skala oddziaływań

jest nieduża i tym samym nie można ich zaliczyć do takich, które są ujęte na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

W odniesieniu do inwestycji drogowych należy podkreślić, iż w okresie do 2030 roku zrealizowanych zostanie szereg prac modernizacyjnych, polegających na rozbudowie, przebudowie i modernizacji nawierzchni istniejących już dróg. W większości poszczególne inwestycje dotyczyć będą krótkich, gminnych odcinków dróg. Oznacza to, że pomimo wystąpienia oddziaływań na środowisko, będą one miały charakter tymczasowy. Inwestycje charakteryzować się będą niedużą skalą i nie naruszać będą lokalnego układu środowiskowego i przyrodniczego. W związku z tym należy uznać, iż ich realizacja nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

Inwestycje w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną mogą co do zasady powodować negatywne oddziaływania na środowisko. Działania inwestycyjne realizowane będą bezpośrednio w przestrzeni wybranych miejscowości, a więc na terenach zurbanizowanych. Oznacza to, że oddziaływania na środowisko dotyczyć będą właśnie tych części gminy. Wpływ inwestycji na lokalny układ przyrodniczy będzie niewielki. Oddziaływania na środowisko związane będą z procesem inwestycji.

W Strategii przewidziano realizację działań związanych ze zwiększaniem potencjału retencyjnego. Prowadzenie takich działań może co do zasady powodować negatywne skutki dla środowiska, w tym charakteryzujące się trwałością. W Strategii nie zdefiniowano wszystkich miejsc i przestrzeni, w których przewiduje się prowadzenie działań związanych z kształtowaniem potencjału retencyjnego.

W Strategii ujęte są również działania, których oddziaływanie może mieć charakter pozytywny jak również negatywny na środowisko. Bezpośredni negatywny charakter oddziaływań związany jest głównie z procesem inwestycji (np. rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej). Pośredni charakter oddziaływań dotyczyć będzie skutków zrealizowanych przedsięwzięć i mieć będzie w przeważającym stopniu pozytywny charakter oddziaływań dla środowiska. Dotyczyć on będzie aspektów związanych z komunikacją (zmodernizowane, bezpieczniejsze drogi), ochroną środowiska wodnego (infrastruktura kanalizacyjna), ochroną powietrza i klimatu (rozwój odnawialnych źródeł energii, modernizacja systemów grzewczych), zachowaniem zasobów wodnych (zwiększenie retencyjności).

Analizując ww. działania w odniesieniu do skali i lokalizacji należy zwrócić uwagę, że działania, które mogą wpływać na środowisko realizowane będą w przestrzeni zurbanizowanej. Nie przewiduje się zasadniczo wpływu tych działań na system obszarów chronionych, poza obszarem chronionego krajobrazu. Należy bowiem założyć, iż pomimo tego, że kilka działań jest na liście mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, ich skala oraz lokalizacja nie spowodują negatywnych skutków dla obszarów chronionych. Warto również zauważyć, iż realizacji poszczególnych działań, co do których w Strategii nie określono konkretnej lokalizacji, musi przejść stosowne procedury środowiskowe. W ten sposób wyeliminuje się zagrożenia dla środowiska.

Mając na uwadze powyższą analizę oraz analizę zapisów Strategii Rozwoju Gminy Bieliny na lata 2021-2030 należy stwierdzić:

- **Realizacja postanowień dokumentu może spowodować znaczące oddziaływania na środowisko, jednak nie dotyczyć one będą zasadniczo obszarów chronionych, w tym obszarów Natura 2000, wyłączając obszary chronionego krajobrazu, gdyż większość zadań**

zlokalizowanych jest w strefie zurbanizowanej, w tym tzw. podstrefie rozwoju gospodarczego.

- **Negatywne oddziaływania na obszary chronione dotyczyć może w szczególności działania związanego z tworzeniem terenów inwestycyjnych i związane może być z negatywnym oddziaływaniem na krajobraz.**

Mając na uwadze, że wpływ na środowisko wynikać może z realizacji procesów inwestycyjnych związanych z budową nowej infrastruktury technicznej, jak też późniejsze funkcjonowanie powstałej infrastruktury, głównie przemysłowej, należy przewidzieć wdrażanie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań.

Propozycje działań ujęte w dokumencie wydają się być optymalnymi rozwiązaniami. Rozwiązania alternatywne można rozważyć w przypadku uszczegóławiania realizacji poszczególnych zadań, np. co do sposobu prowadzenia prac budowlanych, lokalizacji zadania, wyboru technologii.

W przypadku braku realizacji Strategii nie dojdzie zasadniczo do większych zmian w wymiarze środowiskowym w porównaniu do sytuacji, gdy Strategia będzie wdrażana. Brak realizacji Strategii nie oznacza, że nie zaniechane zostaną realizowane inwestycje, które mogą wpływać na środowisko. Będą one realizowane, choć zapewne w mniejszej skali, co być może w pewnym stopniu ograniczy negatywny, bezpośredni wpływ na środowisko.

3. Opinie organów zaangażowanych w przebieg SOOŚ

Wójt Gminy zwrócił się do odpowiednich organów administracji publicznej z wnioskiem o wyrażenie opinii w ramach SOOŚ. Organy te przedstawiły opinie wobec projektu Strategii i wobec prognozy oddziaływania na środowisko; opinie te były wyrażone w następujących dokumentach:

- opinia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach (pismo z dnia 28.03.2022 roku, znak: WOO-III.410.131.2021.KW.2 – opinia pozytywna, wskazująca na potrzebę uzupełnienia wybranych informacji nt. zbiorników retencyjnych,
- opinia Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (pismo z dnia 20.01.2022 roku, znak: NZ.9022.5.161.2021) – opinia pozytywna.

4. Zgłoszone uwagi i wnioski

Na podstawie art. 39, 40 oraz art. 54 ust.2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2021 poz. 2373) w ramach zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko od 23 grudnia 2021 r. do 12 stycznia 2022 r. przeprowadzane zostały konsultacje społeczne „Prognozy oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Gminy Bieliny na lata 2021-2030”.

Konsultacje prowadzone były w postaci zbierania uwagi i wniosków na FORMULARZU ZGŁASZANIA UWAG I WNIOSKÓW w wyżej wymienionym terminie.

Pełna treść Prognozy oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Gminy Bieliny na lata 2021-2030 oraz wzór formularza konsultacyjnego dostępne były od dnia rozpoczęcia konsultacji społecznych na stronach internetowych gminy oraz bezpośrednio w Urzędzie Gminy.

W trakcie trwania konsultacji nie wpłynęły uwagi i wnioski.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach pismem z 26.01.2022 wyraził zdanie nt. prognozy oddziaływania na środowisko. Wskazał, że przed wydaniem opinii, w prognozie należy uzupełnić informacje o skutki realizacji działań ujętych w Strategii na poszczególne komponenty środowiska, w tym oddziaływanie na obszary Natura 2000.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach wskazał przy tym na konieczność przeanalizowania skutków realizacji następujących działań:

- Budowy i modernizacji dróg, w tym budowy drogi ekspresowej S74,
- Utworzenia ścieżek rowerowych, w tym tzw. pętli świętokrzyskiej,
- Rozwoju sieci komunikacji zbiorowej,
- Rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej,
- Rozbudowy sieci gazociągowej,
- Modernizacji systemów grzewczych,
- Rozwój odnawialnych źródeł energii,
- Rozbudowy obiektów komunalnych, w tym modernizacji Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów,
- Budowy zbiorników retencyjnych (suchy zbiornik Baranek na rzece Belnianka, suchy zbiornik Belno na rzece Nidzianka, suchy zbiornik Makoszyn),
- Budowy nowych ujęć wody,
- Budowy i rozbudowy i modernizacji infrastruktury sportowej i rekreacyjnej,
- Tworzenia nowych miejsc wypoczynku i integracji mieszkańców i turystów,
- Rozwoju i modernizacji infrastruktury kultury,
- Rozwoju infrastruktury i bazy oświatowej,
- Rozwój terenów inwestycyjnych (Belno, Lechów, Makoszyn, Napęków).

Mając na uwadze powyższe należy zwrócić uwagę na to, że Strategia Rozwoju Gminy Bieliny nie zakłada budowy drogi ekspresowej S74. Jest to zadanie realizowane przez administrację państwową (Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad). W związku z tym analizowanie oddziaływań budowy drogi S74 na środowisko nie odnosi się do kontekstu wpływu realizacji ustaleń projektowanej Strategii Rozwoju Gminy Bieliny na środowisko.

W kontekście wybranych działań trudno oszacować ich zakres. Po pierwsze część tych działań, pomimo ujęcia w Strategii i generowania wpływu na rozwój społeczny, gospodarczy i środowiskowy, realizowanych jest poza kompetencjami Gminy Bieliny. Dotyczy to kwestii rozbudowy sieci gazociągowej oraz budowy zbiorników retencyjnych. O ile jeszcze możliwe jest przeanalizowanie skutków budowy zbiorników retencyjnych ze względu na wskazanie przez Wody Polskie lokalizacji tych działań, to w przypadku sieci gazociągowej brak jest szczegółów realizacyjnych.

Część działań wymienionych przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach charakteryzować się będzie bardzo małą skalą oddziaływań na środowisko. Dotyczy to następujących działań:

- Utworzenia ścieżek rowerowych, w tym tzw. pętli świętokrzyskiej – brak jest obecnie danych nt. prognozowanego przebiegu tzw. pętli świętokrzyskiej. Inwestorem w tym przypadku będzie Związek Gmin Świętokrzyskich. Niemniej jednak działanie z przeważającym zakresem obejmować będzie wytyczanie przebiegu szlaków i tras rowerowych oraz uzupełnienie tego szlaku oznakowaniem i małą infrastrukturą turystyczną. Nie przewiduje się przebiegu tras rowerowych przez obszary ścisłej ochrony przyrody.
- Rozwój komunikacji zbiorowej – Gminie zależy na zachowaniu połączeń komunikacyjnych z Kielcami. Nie zakłada się budowy nowej infrastruktury, w tym miejsc przesiadkowych i parkingowych a jedynie moderowanie rozkładu jazdy. Działanie te realizowane będą w oparciu o istniejący układ drogowy.
- Modernizacja systemów grzewczych – działanie dotyczy wspierania przez Gminę wymiany głównie starych, nieefektywnych pieców węglowych oraz modernizacji systemów grzewczych w obiektach publicznych, takich jak np. szkoły. Nie zakłada się budowy sieci ciepłowniczych lub innych rozwiązań infrastruktury liniowej. Tym samym działanie nie będzie generować zauważalnego wpływu na środowisko, przyczyni się zaś do poprawy stanu powietrza.
- Rozwój odnawialnych źródeł energii – zakłada się przede wszystkim realizację niedużych inwestycji, np. montaż paneli fotowoltaicznych na dachach obiektów publicznych. Nie przewiduje się realizacji „przemysłowych” i wielkopowierzchniowych rozwiązań z zakresu OZE, np. farm wiatrowych, farm fotowoltaicznych. MPZP regulują ściśle, gdzie mogą zostać zainstalowane OZE.
- Modernizacja PSZOK – nie są znane szczegóły realizacji tego zadania, zakłada się przystosowanie tego obiektu do realizacji zadań gospodarki odpadami w zakresie selektywnej zbiórki odpadów.
- Budowa i modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej – przewiduje się realizację rozwiązań bazujących już na istniejącym układzie funkcjonalnym, tj. inwestycje realizowane na istniejących już obiektach, np. w postaci modernizacji stadionu w Bielinach, jak też tworzenie małej infrastruktury rekreacyjnej, np. siłowni na wolnym powietrzu. Te działania w niedużym zakresie wpływać będą na środowisko, w tym również nie generować będą negatywnego wpływu na cele ochrony przyrody oraz obszary Natura 2000,
- Tworzenia nowych miejsc wypoczynku i integracji mieszkańców i turystów – działanie zakłada tworzenie niedużej infrastruktury, takiej jak miejsca odpoczynku, ławki, kosze na śmieci, miejsca na rowery, oznakowanie turystyczne. Działania te realizowane będą w kontekście przebiegających przez gminę szlaków turystycznych (pieszych, rowerowych, samochodowych). Nie przewiduje się wytyczania nowych dróg i szlaków turystycznych, w tym generowania ruchu turystów na obszarach chronionych, do tej pory pozbawionych presji turystycznej. Działanie ma charakter wizyjny, tj. nie wskazuje lokalizacji inwestycji.
- Rozwój i modernizacja infrastruktury kultury – zakłada się modernizację istniejących obiektów.
- Rozwój infrastruktury i bazy oświatowej – nie zakłada się budowy nowych obiektów a jedynie modernizację istniejących.

Mając na uwadze opinię Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska prognozę uzupełniono o informacje nt. wpływu na środowisko w przypadku wybranych działań, co do których możliwe było doprecyzowanie wpływu m. in. na poszczególne komponenty środowiska, kontekst wpływu na cele ochrony przyrody, w tym obszary Natura 2000 oraz informacje nt. wydanych decyzji środowiskowych. Dotyczyło to następujących działań:

- Modernizacja dróg gminnych,
- Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej,

- Budowa zbiorników retencyjnych,
- Budowa nowych ujęć wody,
- Rozwój terenów inwestycyjnych.

Jednocześnie nie zgodzono się z opinią RDOŚ, że zapis wskazujący na brak szczegółowej lokalizacji dużej części inwestycji nie uprawnia do stwierdzenia, że nie dojdzie do znaczących oddziaływań na obszary chronione, w tym Natura 2000. Brak szczegółowej lokalizacji nie oznacza bowiem, że nie znana jest ogólna lokalizacja inwestycji. Dotyczy to w szczególności kwestii budowy ujęć wody, kanalizacji, modernizacji i budowy dróg, terenów inwestycyjnych, zbiorników retencyjnych. Inwestycje te realizowane będą poza obszarami Natura 2000, w obszarach zurbanizowanych. Brak szczegółowej lokalizacji utrudnia jednak szczegółową analizę oddziaływań. Nie jest pewne np. na terenie jakich siedlisk te działania będą ostatecznie wdrażane w perspektywie realizacji Strategii.

Nie zgodzono się również z opinią, że nieuprawnione jest stwierdzenie, że większość oddziaływań będzie miało charakter tymczasowy, ograniczony do czasu trwania inwestycji. Otóż przewiduje się zasadniczo, że znaczący negatywny wpływ na środowisko już po zakończeniu inwestycji może dotyczyć tylko praktycznie inwestycji odnoszących się do terenów inwestycyjnych, względnie do zbiorników retencyjnych, ale w ograniczonym zakresie.

Warto jednocześnie podkreślić, iż Strategia w dużym stopniu stanowi wytyczną dla polityki przestrzennej gminy. Dla dużej części działań nie są znane szczegóły lokalizacyjne, poza ogólną wiedzą. Pozwala to przede wszystkim na ocenę czy realizacja tych działań wpływać będzie na cele ochrony przyrody ustanowione dla obszarów chronionych. Warto podkreślić, iż dla poszczególnych działań przewiduje się osobne procedury środowiskowe, w tym odnoszące się do terenów inwestycyjnych.

W Prognozie skorygowano zapis odnoszący się do ram czasowych Strategii, wskazując lata 2021-2030.

W prognozie uzupełniono końcową analizę o podsumowanie, wskazujące, że negatywne oddziaływania na obszary chronione dotyczyć może w szczególności działania związanego z tworzeniem terenów inwestycyjnych i związane może być z negatywnym oddziaływaniem na krajobraz.

Uzupełniono dokument Prognozy przekazano następnie do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach (pismo z dnia 22.02.2022 roku).

W następstwie uzupełnień dokumentu Prognozy uzyskano opinię pozytywną Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach (pismo z dnia 28.03.2022 roku, znak: WOO-III.410.131.2021.KW.2 - wskazująca na potrzebę uzupełnienia wybranych informacji w prognozie.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach podkreślił następującą informację:

- W odniesieniu do zadań dotyczących budowy suchych zbiorników na terenie gminy Bieliny: Baranka, Belno oraz Makoszyn I, zgodnie z Programem małej retencji dla województwa świętokrzyskiego w/w działania wpisują się w ten program jako zbiorniki retencyjne wodne, a nie jak to określono w projekcie Strategii suche. Dlatego też należy doprecyzować i uzupełnić prognozę w tym zakresie.

Mając na uwadze powyższe należy podkreślić, iż zapis Strategii oraz Prognozy wskazujący na to, że na terenie gminy Bieliny realizowane będą inwestycje związane z budową suchych zbiorników wynika

z informacji przekazanych w procedurze opiniowania projektu Strategii przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (pismo z dnia 02 listopada 2021 roku). W treści opinii napisano:

„Zgodnie z Planem Zarządzania Ryzykiem Powodziowym, przyjętym na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (PZRP, Dz. U. z 2016 r. poz. 1841), zachowującym ważność zgodnie z art. 555 ust. 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, w granicach gminy Bieliny wskazano konieczność realizacji zadań pn.

- Budowa prawego wału na rzece Czarna Nida w km 62+000 – 62+500 w miejscowości Napęków,
- Budowa suchego zbiornika Baranka na rzece Czarna Nida w km 64+700 o pojemności 0,97 mln m³ na terenie miejscowości Bieliny,
- Budowa suchego zbiornika Belno na rzece Nidzianka w km 1+800 o pojemności 0,57 mln m³ na terenie miejscowości Bieliny,
- Budowa suchego zbiornika Makoszyn I na rzece Nidzianka w km 5+115 o pojemności 0,55 mln m³ na terenie miejscowości Makoszyn.”

Mając na uwadze to, że Program małej retencji dla Województwa Świętokrzyskiego jest dokumentem, którego aktualna wersja pochodzi z 24 stycznia 2011 (źródło: strona internetowa BIP Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego), należy stwierdzić, iż aktualne są zapisy Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym, przyjętego w 2016 roku. W związku z tym należy założyć, iż inwestycja na terenie gminy Bieliny dotyczyć będzie budowy suchych zbiorników retencyjnych.

Ponadto Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach wskazał, że niniejsza opinia nie zwalnia z przeprowadzenia procedur dotyczących oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko oraz ewentualnie na obszary Natura 2000 zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...), a także uzyskania stosownych zezwoleń w zakresie ochrony gatunkowej zwierząt, roślin i grzybów na podstawie ustawy o ochronie przyrody, jeżeli taka konieczność wyniknie na etapie konkretyzowania działań inwestycyjnych.

Powyższą sentencję ujęto w treści Strategii w rozdziale pod tytułem „9. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko”.

5. wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Ze względu na znaczne oddalenie obszaru Gminy Bieliny od granic kraju nie prowadzono transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

6. Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień ocenianej Strategii

Proponuje się, aby monitoring skutków realizacji postanowień Strategii na środowisko polegał na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów

uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska oraz w przypadku zadań, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko w ramach indywidualnych zamówień. Wyniki pomiarów muszą odnosić się do obszaru objętego Strategią. Proponuje się, aby monitoring skutków realizacji postanowień Strategii na środowisko prowadzony był w cyklu rocznym i dotyczył w szczególności następujących kwestii: stan wód powierzchniowych, podziemnych, stan powietrza.

7. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Strategia jest dokumentem, który wskazuje optymalną ścieżkę działań mającą na celu rozwój społeczno-gospodarczy. Jest dokumentem o dużym stopniu ogólności, tj. nie wskazuje szczegółowych rozwiązań, np. odnoszących się do lokalizacji inwestycji, infrastruktury, dlatego też nie jest możliwe precyzyjne wskazanie rozwiązań alternatywnych.

W odniesieniu do działań Strategii trudno wskazać rozwiązania alternatywne. Z punktu widzenia rozwiązań ekonomicznych oraz środowiskowych są to rozwiązania optymalne, gdyż w przypadku nowych rozwiązań inwestycje poprzedza faza planowania, w tym uwzględniająca wymiar środowiskowy.

W przypadku realizacji inwestycji może dochodzić do negatywnego oddziaływania na środowisko. Skala tych oddziaływań może być oczywiście różna, trudno ją ostatecznie przewidzieć ze względu na brak szczegółów realizacji części inwestycji. Należy przewidzieć, że każda z tych inwestycji wymagać będzie odrębnych analiz dot. oddziaływania na środowisko. W przypadku tej grupy przedsięwzięć co do zasady nie jest możliwe wskazanie rozwiązań alternatywnych. W projekcie Strategii nie wskazano w jaki sposób realizowane będą te inwestycje.

Podsumowując, należy stwierdzić, że propozycje działań ujęte w dokumencie wydają się być optymalnymi rozwiązaniami. Rozwiązania alternatywne można rozważyć w przypadku uszczegóławiania realizacji poszczególnych zadań, np. co do sposobu prowadzenia prac budowlanych, lokalizacji zadania, wyboru technologii.

Wybrane obszary wymagają uzupełnienia i rozwinięcia infrastruktury. W projekcie Strategii nie wskazano w jaki sposób realizowane będą te inwestycje. W odniesieniu do infrastruktury kanalizacyjnej w przypadku zabudowy rozproszonej można zasugerować rozwiązania w indywidualne systemu oczyszczania, np. przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Podsumowując, należy stwierdzić, że propozycje działań ujętych w dokumencie wydają się być optymalnymi rozwiązaniami. Rozwiązania alternatywne można rozważyć w przypadku uszczegóławiania realizacji poszczególnych zadań, np. co do sposobu prowadzenia prac budowlanych, lokalizacji zadania, wyboru technologii.

Autor: Marek Karłowski

Instytut Badawczy IPC Spółka z o.o.